

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 16.5.2007
KOM(2007) 255 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE

KONVERGENČNÍ ZPRÁVA O KYPRU Z ROKU 2007

(vyhotovená v souladu s čl. 122 odst. 2 Smlouvy na žádost Kypru)

{SEK(2007) 623}

1. ÚČEL ZPRÁVY

Podle čl. 122 odst. 2 Smlouvy musí Komise a ECB alespoň jednou za dva roky, nebo na žádost členského státu, na který se vztahuje výjimka, podat Radě zprávu o pokroku dosaženém členskými státy při plnění jejich závazků týkajících se uskutečňování hospodářské a měnové unie.

Tato zpráva byla vyhotovena v reakci na žádost Kypru, která byla předložena dne 13. února 2007. Podrobnější posouzení stupně konvergence na Kypru obsahuje technická příloha této zprávy (SEK(2007)623).

Obsah zpráv vyhotovovaných Komisí a ECB se řídí ustanoveními čl. 121 odst. 1 Smlouvy. Podle tohoto článku musí zprávy zahrnovat posouzení slučitelnosti právních předpisů jednotlivých členských států včetně statutů jejich národních centrálních bank, s články 108 a 109 Smlouvy a se statutem ESCB a ECB (statut ESCB). Zprávy také musí posoudit, zda bylo dosaženo vysokého stupně udržitelné konvergence v daném členském státě na základě splnění kritérií konvergence (cenové stability, stavu veřejných rozpočtů, stability směnného kurzu, dlouhodobých úrokových sazeb) a přihlídnutí k několika dalším faktorům zmíněným v čl. 121 odst. 1 posledním pododstavci. Čtyři kritéria konvergence jsou blíže vymezena v protokolu připojeném ke Smlouvě (Protokol č. 21 o kritériích konvergence).

Tato zpráva hodnotí pouze oblasti, které jsou pod účinnou kontrolou vlády Kyperské republiky, jak je definováno v protokolu č. 10, který byl připojen k aktu o přistoupení z roku 2003, a jak bylo učiněno ve všech ostatních příslušných postupech (např. postup při nadměrném schodku, lisabonská strategie, účast v ERM II).

Přezkoumání slučitelnosti *vnitrostátních právních předpisů*, včetně statutů národních centrálních bank, s články 108 a 109 Smlouvy a statutem ESCB vyžaduje posouzení dodržování zákazu měnového financování (článek 101 Smlouvy o ES); zákazu zvýhodněného přístupu (článek 102 Smlouvy o ES); souladu s cíli ESCB (čl. 105 odst. 1 Smlouvy o ES); nezávislost centrální banky (článek 108 Smlouvy o ES); a začlenění národních centrálních bank do ESCB (několik článků SES a statutu ESCB).

Kritérium cenové stability je vymezeno v první odrážce čl. 121 odst. 1 Smlouvy: „dosažení vysokého stupně cenové stability [...] bude zjevné z míry inflace, která se blíží míře inflace nejvýše tří členských států, jež dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků“.

Článek 1 Protokolu o kritériích konvergence dále stanoví, že „kritérium cenové stability [...] znamená, že dotyčný členský stát vykazuje dlouhodobě udržitelnou cenovou stabilitu a průměrnou míru inflace měřenou v průběhu jednoho roku před provedeným šetřením, jež nepřekračuje o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše tří členských států, které v oblasti cenové stability dosáhly nejlepších výsledků. Inflace se měří pomocí indexu spotřebitelských cen na srovnatelném základě s přihlídnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech“. Požadavek na udržitelnost znamená, že uspokojivých výsledků v oblasti inflace musí být dosaženo především díky chování vstupních nákladů a jiných činitelů ovlivňujících vývoj cen strukturálně, a ne jen díky vlivu dočasných faktorů.

Přezkoumání konvergence proto zahrnuje posouzení faktorů, jež mají vliv na inflaci, a střednědobých výhledů. Posuzuje se rovněž, zda země v nadcházejících měsících pravděpodobně dosáhne referenční hodnoty¹.

Vypočtená referenční hodnota inflace v březnu 2007² činila 3,0 %, přičemž Finsko, Polsko a Švédsko jsou členské státy, které dosáhly nejlepších výsledků.

Smlouva v třetí odrážce článku 121 odkazuje na *kritérium směnných kurzů* jako na „dodržování normálního flukтуаčního rozpětí stanoveného mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému po dobu alespoň dvou let, aniž by došlo k devalvaci vůči měně jiného členského státu“.

Článek 3 Protokolu o kritériích konvergence stanoví: „Kritérium účasti v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému (...) znamená, že dotyčný členský stát alespoň po dobu posledních dvou let před šetřením dodržoval flukтуаční rozpětí stanovené mechanismem směnných kurzů Evropského měnového systému, aniž by byl směnný kurz vystaven silným tlakům. Zejména pak nesměl členský stát v tomto období z vlastního podnětu devalvovat dvoustranný střední kurz své měny vůči měně jiného členského státu“.

Příslušným dvouletým obdobím pro posouzení stability směnných kurzů v této zprávě je období od 27. dubna 2005 do 26. dubna 2007.

Kritérium konvergence týkající se *stavu veřejných rozpočtů* je vymezeno v čl. 121 odst. 1 druhé odrážce Smlouvy jako „dlouhodobě udržitelný stav veřejných financí: ten bude patrný ze stavu veřejných rozpočtů nevykazujících nadměrný schodek ve smyslu čl. 104 odst. 6“. Článek 2 Protokolu o kritériích konvergence stanoví, že toto kritérium znamená, že „v době šetření se na dotyčný členský stát nevztahuje rozhodnutí Rady podle čl. 104 odst. 6 Smlouvy o existenci nadměrného schodku“.

Čtvrtá odrážka čl. 121 odst. 1 Smlouvy vyžaduje „stálost konvergence dosažené členským státem a jeho účasti v mechanismu směnných kurzů Evropského měnového systému, která se odráží v *úrovních dlouhodobých úrokových sazeb*“. Článek 4 Protokolu o konvergenčních kritériích dále stanoví, že „kritérium konvergence úrokových sazeb (...) znamená, že v průběhu jednoho roku před šetřením průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba dotyčného členského státu nepřekračovala o více než 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které dosáhly v oblasti cenové stability nejlepších výsledků. Úrokové sazby se zjišťují na základě dlouhodobých státních dluhopisů nebo srovnatelných cenných papírů, s přihlédnutím k rozdílnému vymezení pojmů v jednotlivých členských státech“.

Vypočtená referenční hodnota úrokové sazby v březnu 2007 činila 6,4 %.

¹ Prognóza v případě referenční hodnoty podléhá výrazným nejistotám, neboť se vypočítává na základě prognóz inflace tří členských států, u nichž se očekává, že v posuzovaném období dosáhnou nejnižší inflace, čímž se zvyšuje možná chybovost.

² Mezním datem pro údaj použité v této zprávě je 26. duben 2007.

Článek 121 Smlouvy vyžaduje rovněž přezkoumání ostatních faktorů, které jsou důležité pro hospodářskou integraci a konvergenci. K těmto dodatečným činitelům patří integrace finančních a výrobních trhů, vývoj platební bilance na běžném účtu a vývoj jednotkových nákladů práce a jiných cenových indexů, které jsou zahrnuty do posouzení cenové stability.

V hodnocení v konvergenční zprávě z prosince 2006 Komise uvedla, že Kypr splňuje tři kritéria konvergence (kritérium cenové stability, stavu veřejných rozpočtů a dlouhodobých úrokových sazeb). Až do přijetí novely zákonů o Kyperské národní bance z roku 2002 a 2003 nejsou právní předpisy Kypru, zejména o zákon o Kyperské národní bance, zcela slučitelné s článkem 109 Smlouvy a statutem ESCB, pokud jde o začlenění centrální banky do ESCB v době přijetí eura.

2. SLUČITELNOST PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

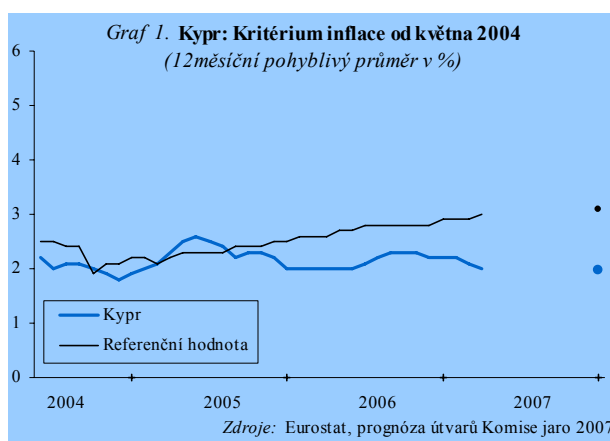
Všechny nevyřešené nedostatky byly odstraněny zákonem, kterým se mění zákony o Kyperské národní bance z roku 2002 a 2003, jenž byl přijat parlamentem dne 15. března 2007. Zákon vstoupil v platnost v den, kdy byl přijat, i když některá ustanovení nabudou účinku ke dni zavedení eura na Kypru. Zákon zejména zrušil nebo pozměnil řadu článků tak, aby se zohlednila role a pravomoci, které jsou Smlouvou o ES svěřeny ECB, ESCB a Radě ES. To se týká zejména ustanovení o měnové politice, o měnových operacích a nástrojích ESCB, o provádění devizových operací a o vydávání bankovek a mincí.

Právní předpisy na Kypru, zejména zákon o Kyperské národní bance, jsou slučitelné s požadavky Smlouvy o ES a statutu ESCB.

3. CENOVÁ STABILITA

Dodržování referenční hodnoty

Od srpna 2005 byla průměrná inflace v období 12 měsíců na Kypru nižší než referenční hodnota. Průměrná míra inflace na Kypru v období 12 měsíců předcházejících březnu 2007 činila 2,0 %, což je méně než referenční hodnota ve výši 3,0 %, a je pravděpodobné, že v příštích měsících bude i nadále pod referenční hodnotou³.

³

Podle prognóz útvarů Komise z jara 2007 poklesne 12měsíční průměrná inflace na Kypru v prosinci 2007 na 1,3 %, zatímco referenční hodnota pravděpodobně zůstane na 2,8 %.

Základní faktory a udržitelnost

Kypr má tradičně poměrně nízkou, ačkoliv občas kolísavou inflaci, což je projevem citlivosti jeho malé a otevřené ekonomiky na vnější cenové šoky. Inflace měřená indexem HISC činila v období 1999–2006 průměrně 2,6 %. Nejvyšší úroveň dosáhla ve výši přibližně 6 % na jaře 2000 a poté opět v zimě 2003, v prvním případě hlavně kvůli vyšším cenám energie a potravin a v druhém případě hlavně kvůli zvýšení sazeb DPH a spotřebních daní v souvislosti s přistoupením. V první polovině roku 2006 inflace vzrostla, poté se však snižovala na 1,4 % v březnu 2007, do značné míry jako projev kolísání cen energie a potravin.

Inflace HISC bez energií a nezpracovaných potravin se od roku 2004 udržuje průměrně pod 1 %. Mírná základní inflace naznačuje, že základní inflační tlaky byly v kontextu záporné mezery výstupu a mírného nárůstu jednotkových mzdových nákladů (od roku 2004 ročně mezi 1 a 2 %) omezené. Mzdové tlaky v posledních letech, ke kterým docházelo v důsledku zužujícího se trhu práce, byly sníženy narůstajícím podílem zahraničních pracovníků v rámci pracovních sil a vzorovou mzdovou kázní ve veřejném i soukromém sektoru. Efektivní směnný kurz kyperské libry byl v letech 2005–2006 stabilní a zůstal tedy ve vztahu k dovozním cenám neutrální.

Očekává se, že inflace zůstane v nadcházejících měsících nízká především vzhledem k příznivému účinku cen ropy, nižším cenám oděvů a obuvi a snížení spotřební daně na automobily. Výsledky v oblasti inflace ve střednědobém horizontu budou velkou měrou záviset na vývoji cen energie a cen jiného dovozního zboží a na omezení možných mzdových tlaků a tlaku poptávky v rámci silných cyklických podmínek a sbližování úrokových sazeb a povinnosti minimálních rezerv. Zvýšení sazeb DPH u potravin, léčiv a v restauracích, které souvisí se splněním požadavků EU, jelikož platnost současných výjimek skončí koncem roku 2007, bude mít podle očekávání značný (okolo jednoho procentního bodu) účinek na inflaci. I když se očekává, že tento dopad bude dočasný, nelze vyloučit určité sekundární účinky, zejména zahrnutím zvýšení DPH do životních nákladů.

Kritérium cenové stability Kypr splňuje.

4. STAV VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ

Na Kypr se v současnosti nevztahuje rozhodnutí Rady o existenci nadměrného schodku, protože Rada toto rozhodnutí ze dne 5. července 2004⁴ zrušila svým rozhodnutím ze dne 11. července 2006⁵.

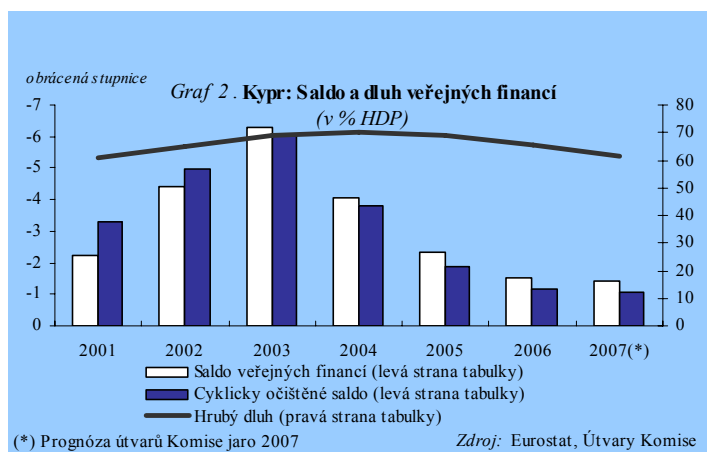
Míra celkového schodku veřejných financí dosáhla nejvyšší úroveň v roce 2003 ve výši 6,3 % HDP, v následujících letech se však výrazně snižovala na 1,5 % HDP v roce 2006, což bylo důsledkem provedení silné fiskální úpravy v letech 2004 a 2005. Na rok 2007 předpokládá prognóza útvarů Komise z jara 2007 téměř nezměněný schodek (1,4 % HDP).

⁴ 2005/184/ES, Úř. věst. L 62, 9.3.2005, s. 19.

⁵ 2006/627/ES, Úř. věst. L 256, 20.9.2006, s. 13–14.

Rada ve svém stanovisku k aktualizovanému konvergenčnímu programu Kypru usoudila, že po odstranění nadměrného schodku v roce 2005 Kypr úspěšně postupuje ke střednědobému cíli a že se zdá, že rozpočtová strategie stanovená v programu bude k zajištění dosažení střednědobého cíle do roku 2008 dostačující. Zároveň Rada Kypr vyzvala, aby zkontroloval veřejné výdaje na důchody a prováděl další reformy v oblasti důchodů a zdravotní péče tak, aby byla zlepšena dlouhodobá udržitelnost veřejných financí a aby byla způsobem, který je stanoven v programu, prováděna rozpočtová konsolidace.

Během sedmi let předcházejících roku 2006 vykazoval podíl celkových příjmů a celkových výdajů v průměru vzestupnou tendenci. Celkové příjmy se zvýšily především díky kombinace strukturálních a jednorázových opatření. Strukturální opatření zahrnovala sladění sazeb DPH s *acquis* v květnu 2004 a opatření k

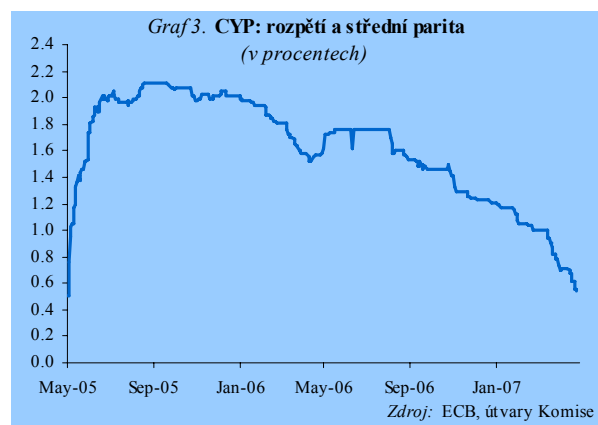
zabránění daňovým únikům, zatímco jednorázová opatření měla podobu mimořádných dividend ze zisku minulých let u polovládních organizací a daňové amnestie. Běžné primární výdaje se zvýšily zejména díky růstu mezd a sociálních transferů. Od roku 2005 je růst výdajů omezen zavedením maximálního tempa nominálního růstu běžných primárních a kapitálových výdajů.

Veřejný dluh vykazoval v období mezi roky 2000 a 2004 vzestupnou tendenci, poté se však od roku 2005 začal snižovat. V roce 2006 se snížil na 65,3 % HDP a podle prognózy útvarů Komise z jara 2007 se v roce 2007 bude dále snižovat a dosáhne přibližně 61,5 % HDP.

Kritérium týkající se stavu veřejných rozpočtů Kypr splňuje.

5. STABILITA SMĚNNÉHO KURZU

Kyperská libra se účastní v ERM II od 2. května 2005, tj. v době přijetí této zprávy po dobu 24 měsíců. Před vstupem do ERM II Kyperská národní banka provozovala systém jednostranného zavěšení na euro omezující výkyvy v poměrně úzkém pásmu. V posuzovaném období, na něž se nevztahuje účast v ERM II (27. duben–1. květen 2005), se libra pohybovala v blízkosti budoucího středního kurzu. Od vstupu do ERM II je libra trvale obchodována v horní polovině flukтуаčního rozpětí, v blízkosti středního kurzu, a nebyla vystavena silným tlakům.

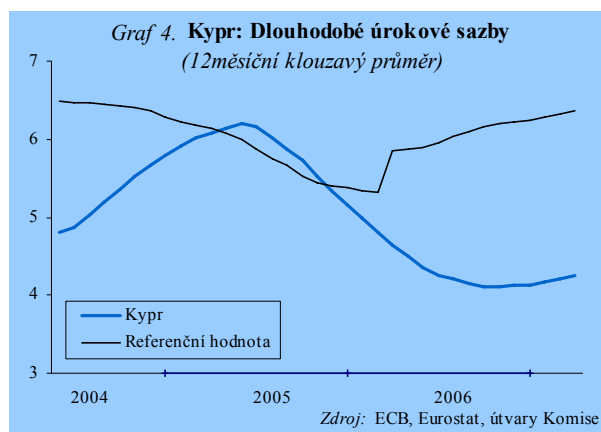

Doplňkové ukazatele, např. vývoj krátkodobých úrokových sazeb a devizových rezerv, neukazují na tlaky na směnný kurz.

Kritérium směnného kurzu Kypr splňuje.

6. DLOUHODOBÉ ÚROKOVÉ SAZBY

Průměrná dlouhodobá úroková sazba na Kypru činila meziročně k březnu 2007 4,2 %, což je méně než referenční hodnota ve výši 6,4 %. Od listopadu 2005 byly průměrné dlouhodobé úrokové sazby na Kypru nižší než referenční hodnota. V posledních letech se dlouhodobé úrokové sazby na Kypru značně snížily stejně jako rozpětí v porovnání s eurozónou. Nízké rozpětí výnosů v porovnání s eurozónou naznačuje, že trhy očekávají, že zbytkové riziko země je omezené.

Kritérium konvergence dlouhodobých úrokových sazeb Kypr splňuje.

7. DALŠÍ FAKTORY

Přezkoumány byly další faktory, včetně integrace výrobních a finančních trhů a vývoje platební bilance. Kyperské hospodářství je silně začleněno do EU. Obchodní vztahy a vztahy v oblasti přímých zahraničních investic se rozvíjejí a kyperský finanční systém je značně propojen s finančními systémy EU a ostatních zemí s ohledem na pobočky a dceřiné společnosti zahraničních bank působící na Kypru. V posledních letech se schodek kyperského běžného účtu zvyšoval z 3,2 % HDP v roce 2003 na 5,9 % HDP v roce 2006. Schodek kombinovaného běžného a kapitálového účtu se v tomto období zvýšil z 1,9 % na 5,9 % HDP. Schodek běžného účtu je odrazem velkých nerovností v čistém obchodu se zbožím a službami. Značné přebytky v obchodu se službami obvykle plně nevyrovnávají velké schodky v obchodu se zbožím a zápornou bilanci na straně příjmů. Pokud jde o financování, čistý příliv přímých zahraničních investic pokryl značnou část salda běžného účtu.

* * *

Vzhledem ke svému hodnocení ohledně splnění kritérií konvergence se Komise domnívá, že Kypr dosáhl vysokého stupně udržitelné konvergence.